

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Kasteelstraat (Izegem, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018K206
November 2018

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	10
2	Bibliografie.....	11

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

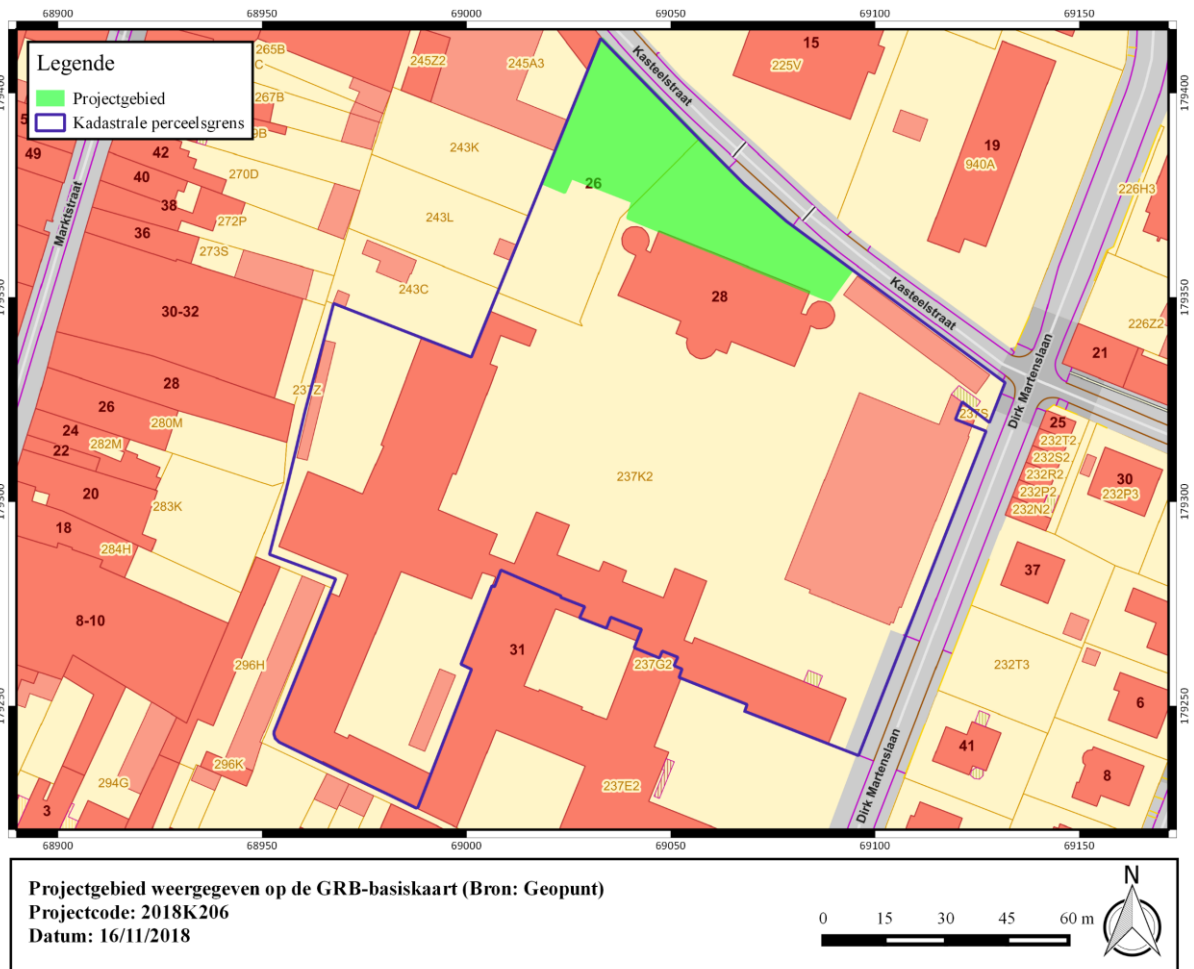

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	AG Real Estate Kunstlaan 58 1000 Brussel	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiëk De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Izegem
	Deelgemeente	/
	Postcode	8870
	Adres	Kasteelstraat 28 8870 Izegem
	Toponiem	Kasteelstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 68996$ $Y_{\min} = 179340$ $X_{\max} = 69109$ $Y_{\max} = 179418$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Izegem, Afdeling 1, Sectie A, nr's: 241g, 237k ² Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Kasteelstraat te Izegem. Het plangebied is ca. 1,8 ha groot, de geplande werken beslaan een oppervlakte van ca. 1650 m². Heden is het terrein in gebruik als grasveld waarbij in de westelijke helft ca. 610 m² verhard is. Direct ten zuiden van de geplande werken bevinden zich de gebouwen van een scholencomplex.

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen in de zandleemstreek, in verstedelijkt gebied. Het terrein bevindt zich op het rivierterras langs de Mandel, op de overgang richting de lager gelegen stroomvlakte. Op de bodemkaart is de 500 m noordelijk gelegen loop van de Mandel duidelijk herkenbaar. Het terrein is als ‘bebouwd’ in kaart gebracht. Vermoedelijk bestaat het sediment uit drogere zandleem. Het terrein is gelegen in de gradiëntzone langs de Mandel. Deze randen van beek- en riviervalleien werden bij voorkeur gefrequenteerd door gemeenschappen jager-verzamelaars. Het hoger gelegen en drogere terrein zal echter ook een zekere aantrekkingskracht gehad hebben op vroege landbouwgemeenschappen in de omgeving. Op basis van de beschikbare gegevens kan redelijkerwijs uitgegaan worden van een relatief oppervlakkige archeologische situatie. Er zijn geen aanwijzingen voor afgedekte archeologie.

Cartografische bronnen situeren het plangebied buiten het stedelijk weefsel van Izegem. Op de Ferrariskaart is het terrein in gebruik als akker, een 300-al meter ten oosten van de historische kern van de stad. Jongere bronnen geven een vergelijkbaar beeld, waarbij zich in toenemende mate lintbebouwing ontwikkelt langsheen de Kasteelstraat. Op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw is duidelijk aangegeven dat in de noordwestelijke hoek van het terrein een (deel van een) gebouw aanwezig is. De stippellijnen binnen de contouren van het plangebied wijzen op landinrichting en gebruik als park/tuinzone. De orthofotosequentie geeft een zekere evolutie weer in het landgebruik binnen de contouren van het plangebied. Hoewel moeilijk zichtbaar op het oudste beeld uit 1971 lijkt een deel van het terrein begroeid met bomen. Op het beeld van 1979-1990 is duidelijk zichtbaar dat een deel van het terrein in het oosten verhard is. In de noordwestelijke hoek is een vrijstaande woning aanwezig. Op het beeld van 2000-2003 is deze situatie duidelijker zichtbaar. Op het plangebied zijn eveneens enkele bomen en hagen aanwezig. Het beeld van 2008-2011 toont een vergelijkbare situatie. Op het jongste beeld van 2017 is de vrijstaande woning en bijhorende structuren gesloopt.

Op het plangebied of belendende percelen zijn geen archeologische waarden gekend. Aan de overzijde van de Mandel, op het grondgebied van deelgemeente Emelgem, werden in de jaren '80 funeraire sporen onderzocht uit de Romeinse periode en de vroege middeleeuwen (CAI 70505). Bij een opgraving in 2011 aan de Hondekensmolenstraat, ca. 2km ten zuidoosten van het plangebied werden funeraire sporen en bewoningsresten uit de Romeinse periode onderzocht evenals bewoningssporen en materiële resten uit de middeleeuwen (CAI 157618). Ook bij prospecties aan de Heibrugstraat en de Hazelaarstraat, meerdere kilometers ten westen van het plangebied, werden sporen uit de Romeinse periode en middeleeuwen aangesneden (CAI 159783 & CAI 213090).

Bij veldprospecties langsheen de Mandel, op het grondgebied van Ingelmunster, werden verschillende lithische artefacten en aardewerk uit de Romeinse periode en de middeleeuwen gerecupereerd. Overige gekende waarden in de ruime omgeving betreffen cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse hoeves met walgracht.

Concreet is er ter hoogte van het plangebied een trefkans inzake archeologische resten. De verwachting bestaat uit vondsten- en sporenarcheologie. Echter gelet de beperkte oppervlakte

van het bedreigde terrein, de beperkte oppervlakte van de geplande werken en de verwachte mate van versnippering wordt verder archeologisch onderzoek in de vorm van archeologische boringen of proefsleuven weinig zinvol geacht.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werkzaamheden aan de Kasteelstraat te Izegem worden geen verdere onderzoeksdaden aanbevolen. Gelet de aard van de geplande werken, de verwachte mate van verstoring en de beperkte oppervlakte van het onderzoeksgebied wordt verder onderzoek als weinig zinvol beschouwd.

De beschikbare gegevens wijzen op een oppervlakkige archeologische situatie. Gelet het gedocumenteerde landgebruik eind de 18^e eeuw, kan redelijkerwijs aangenomen worden dat aanwezige artefactenconcentraties voor het grootste deel zijn opgenomen in de bouwvoor. De orthofotosequentie geeft aan dat in de 20^e eeuw verschillende ingrepen hebben plaatsgevonden in die bouwvoor, zoals de aanleg van verharding en de bouw en sloop van de directeurswoning en de nivelleringswerken die daarmee gepaard gaan, die bijgedragen zullen hebben tot een verdere horizontale en verticale verspreiding van eventueel aanwezige lithische artefacten. Het gevolg van deze activiteiten en consequente verspreiding, is dat de informatiewaarde van een eventueel aanwezige concentratie lithisch materiaal sterk is gedegradeerd. Hierdoor kan de financiële kost van bijkomend archeologisch booronderzoek of onderzoek d.m.v. proefputten niet langer verantwoord kan worden door de mogelijke resultaten. Meer dan een ad-hoc vaststelling van lithische artefacten in de teelaarde die een aanwijzing zijn voor menselijke aanwezigheid tijdens de steentijden in de omgeving kan bij verder onderzoek niet verwacht worden. Deze menselijke aanwezigheid kan echter reeds vermoed worden op basis van verwachtingsmodellen en de indicatoren op het kaartbeeld van de CAI.

In het kader van sporenarcheologie is vooral de beperkte oppervlakte van het onderzoeksgebied het voornaamste argument om af te zien van verder onderzoek. Indien hier eveneens de vermoede mate van versnippering in acht wordt genomen kan geconcludeerd worden dat verder onderzoek in de vorm van proefsleuven niet langer zinvol beschouwd kan worden. De werkzaamheden die op basis van de orthofotosequentie kunnen afgeleid worden zullen, naar alle waarschijnlijkheid, geen vlakdekkende verstoring als gevolg gehad hebben. Maar zullen eerder bijgedragen hebben tot een toenemende versnippering van het bodemarchief. Gelet de beperkte oppervlakte van het onderzoeksgebied zal bij verder onderzoek een archeologisch relevant ruimtelijk kader ontbreken. Indien relicten worden vastgesteld zullen ze niet in hun relatie met de omgeving bestudeerd kunnen worden. Meer dan een ad-hoc vaststellen van enkele bodemsporen kan bij een proefsleuvenonderzoek niet verwacht worden. Het kan met andere woorden niet leiden tot wezenlijke kenniswinst.

Gelet het beperkte kennispotentieel, op zowel het vlak van vondsten- als sporenarcheologie, dient op basis van een kosten-baten afweging afgezien te worden van verder archeologisch onderzoek door middel van boringen, proefputten of proefsleuven. De financiële kost van een doorlopend onderzoekstraject kan niet verantwoord worden.

Uiteraard dient hierbij gewezen te worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Kasteeltstraat te Izegem. Op basis van de bureaustudie is er een trefkans inzake vondsten- en sporenarcheologie. Echter, gelet de beperkte oppervlakte van het onderzoeksgebied, de verwachte mate van verstoring en de aard van de geplande werken wordt een verder schrijdend onderzoekstraject als weinig zinvol beschouwd.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2018

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

